

TURVAVÖÖ KINNITAMINE

04/2015

Tellija:

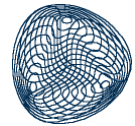
Maanteeamet

Pärnu mnt 463, korpus A
Tallinn, 10916

Teostaja:

Turu-uuringute AS

Pärnu mnt 102, korpus A
Tallinn, 11312
Tel: +372 585 29700

UURINGU METOODIKA JA VALIM

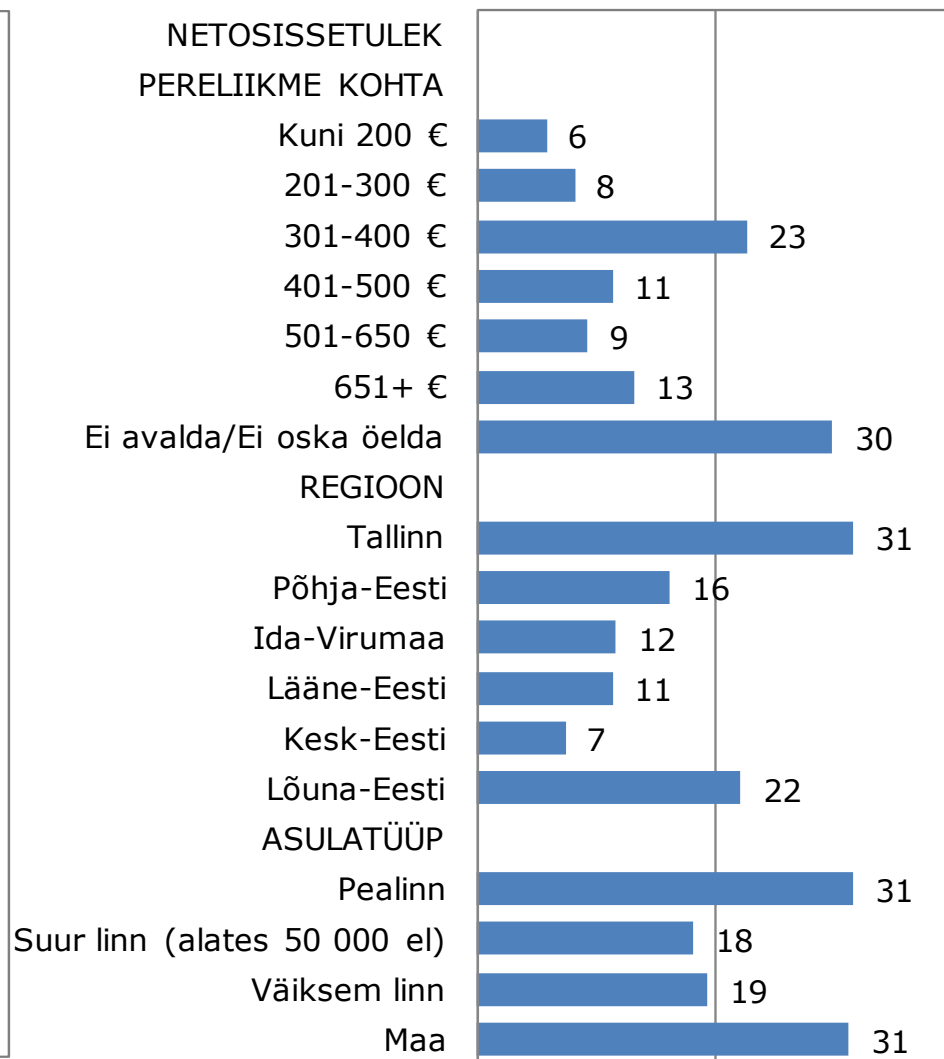
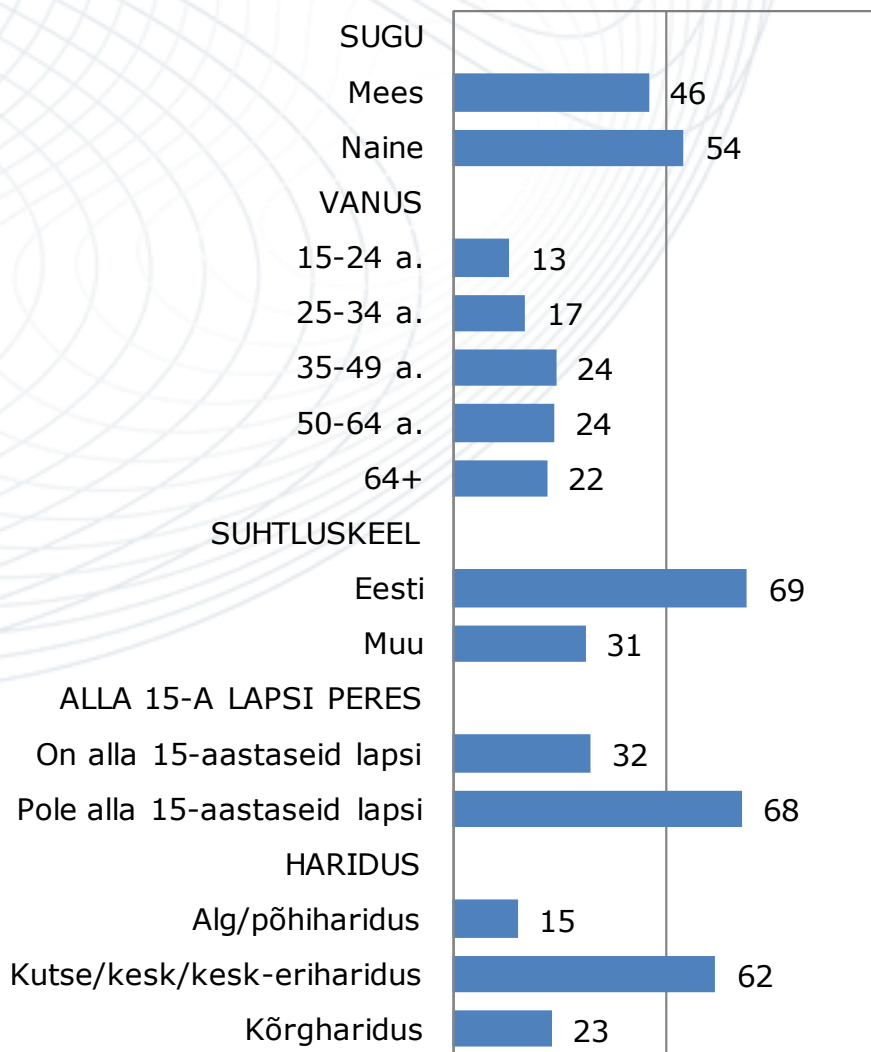
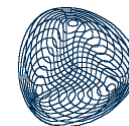
- **Üldkogum:** üle 14-aastane Eesti elanikkond ~ 1 107 791 inimest (Statistikaamet, 01.01.2014 seisuga). Varasemates uuringutes on uuringu sihtrühmaks olnud elanikkond vanuses 15-74.
- **Meetod:** Silmast-silma Omnibuss
- **Valimi koostamine:** kasutati üldkogumi proportsionaalset mudelit, hiljem tulemused kaaluti üldkogumile vastavaks maakonna, asulatüübi, soo, vanuserühma ja rahvuse järgi.
- **Planeeritud valim:** 1000
- **Tegelik valim** (vastanute arv): 1014
- **Valimiviga:** 1000 vastaja puhul $\pm 3,1\%$, väiksemat gruppide vaatlemisel või viga olla suurem
- **Küsitlusperiood:** 2015
- **Küsitluse pikkus:** 3 lehekülge

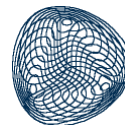
- **Vastutajad:**
 - Tellijapoolne kontaktisik Raul Rom
 - Uuringu projektijuht, joonised Liis Grünberg
 - Aruanne Vaike Vainu
 - Valim, ankeedi programmeerimine ja andmetöötlus Reijo Pohl; Maris Murumäe
 - Küsitlustöö koordineerimine Marina Karpištšenko

- Tulemuste omandiõigus kuulub uuringu Tellijale – **Maanteeametile.**

VALIMI PROFIIIL

% , n=1014 (kõik vastajad)

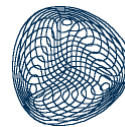

I TURVAVÖÖ KINNITAMINE

I TURVAVÖÖ KINNITAMINE

KOKKUVÕTE

LIIKLEMISE VIISID

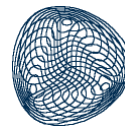
- Viimasel aastal on 55%±3,1% elanikest liigelnud autojuhina, 73%±2,7% sõitnud juhi kõrvalistmel, 57%±3,1% sõitnud auto tagaistmel ning 59%±3,0% sõitnud bussiga.

TURVAVÖÖ KINNITAMINE

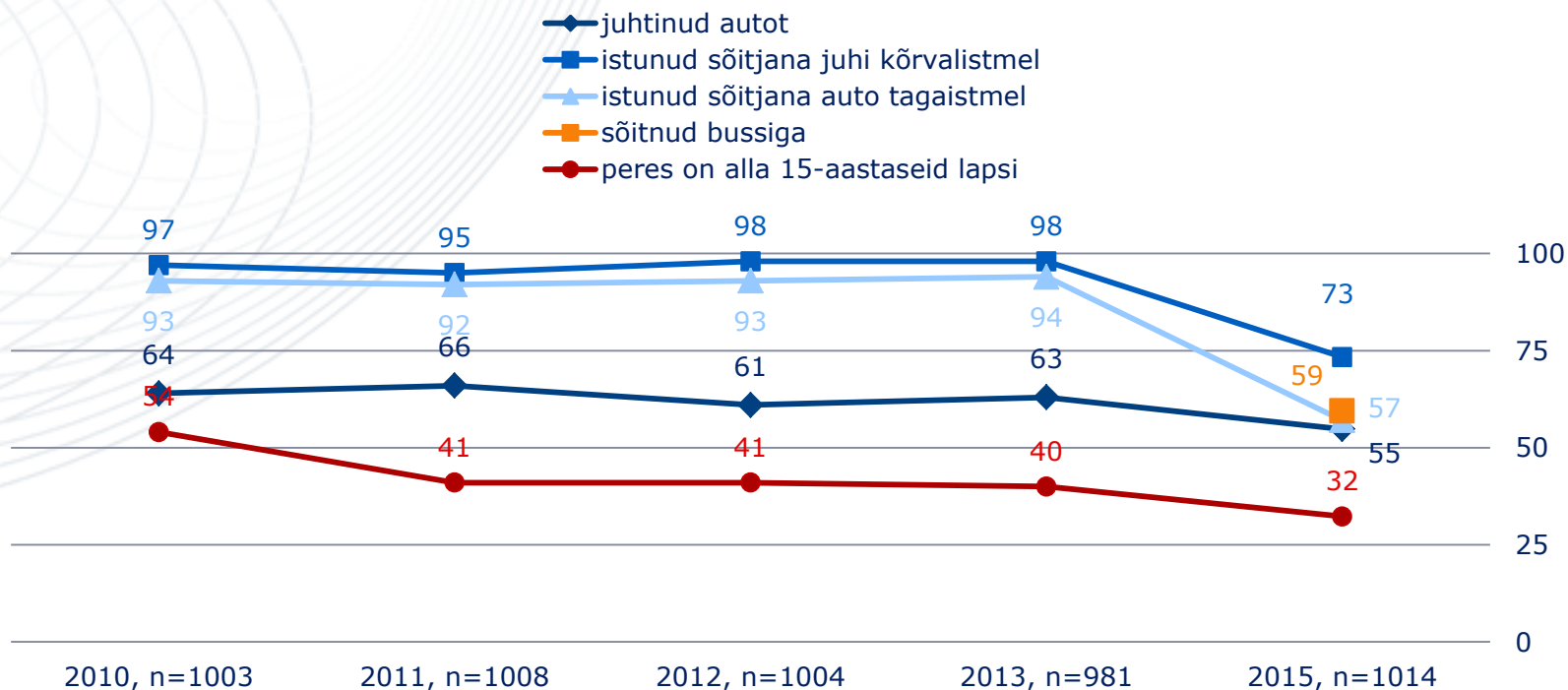
- Turvavöö kinnitamine auto esiistmel on enamiku sõitjate jaoks tavaline praktika – autojuhtidest teeb seda reeglina (st 90%-100% juhtudest) 96%, kõrvalistmel sõitjatest 97%. Auto tagaistmel sõites kinnitab reeglina turvavöö 81%. Alla 15-aastaste lastega peredest 93% kinnitab reeglina turvavöö ka autos sõitval lapsel.
- Hoolikamad turvavöö kinnitajad on naisterahvad, ning seda nii autojuhi kui ka kaassõitjana. Kõige enam erinevad mehed ning naised tagaistmel turvavöö kinnitamise osas: naistest teeb seda reeglina 86%, meestest 74%. Erinevused tagaistmel turvavöö kinnitamise osas ilmnevad ka vanuserühmade võrdluses: kõige hoolikamad on siinkohal 15-24-aastased ning 65-aastased ja vanemad (turvavöö kinnitab reeglina 88-89%); kõige vähem hoolikad aga 35-49-aastased (turvavöö kinnitab reeglina 73%). Väikelinnade ning maapiirkondade elanike puhul on turvavöö kinnitamine tagaistmel levinum kui suuremate linnade elanike puhul – siinkohal võib mõju omada ka asjaolu, et linnades on läbitavad vahemaad reeglina lühemad ning sõidukiirused väiksemad kui maal (maanteedel), mistõttu turvavöö kinnitamata-jätmisse suhtutakse kergekäelisemalt.
- Last sõidutades on turvavarustuse kasutamisel keskmisest vähem järjepidevad väikelinnade elanikud (reeglina kinnitab lapsel turvavöö 85%). Bussireisijate puhul on turvavöö kinnitajaid vähem 15-24-aastaste seas (reeglina teeb seda 11%).
- Võrreldes kahe aasta taguse perioodiga pole oluliselt muutunud nende inimeste osatähtsus, kes reeglina (90-100% juhtudest) kinnitavad turvavöö autojuhina, kaassõitjana või alla 15-aastast last sõidutades. Kuigi viimase viie aasta lõikes on 8% võrra kasvanud nende inimeste osatähtsus, kes reeglina kinnitavad turvavöö ka tagaistmel, jääb nimetatud näitaja ka 2015. aastal siiski 16% võrra madalamaks võrrelduna vastava näitajaga turvavöö kinnitamise kohta esiistmel.

I TURVAVÖÖ KINNITAMINE

Liiklemise viis

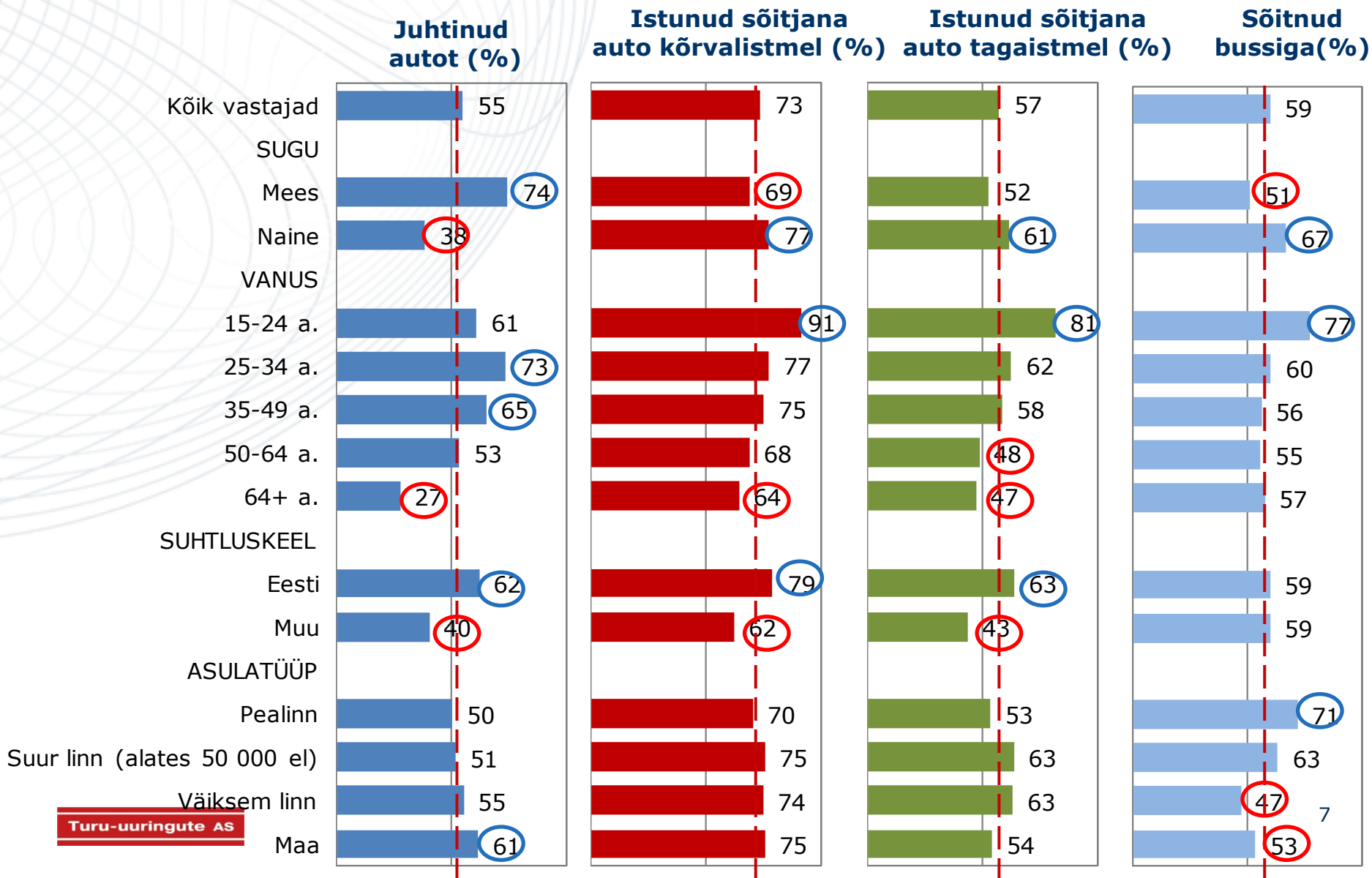
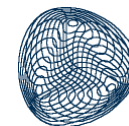

Sihtgrupid liiklemise viisi järgi
n=kõik, %

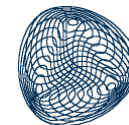
I TURVAVÖÖ KINNITAMINE

Liiklemisviisid viimasel aastal, n=kõik vastajad

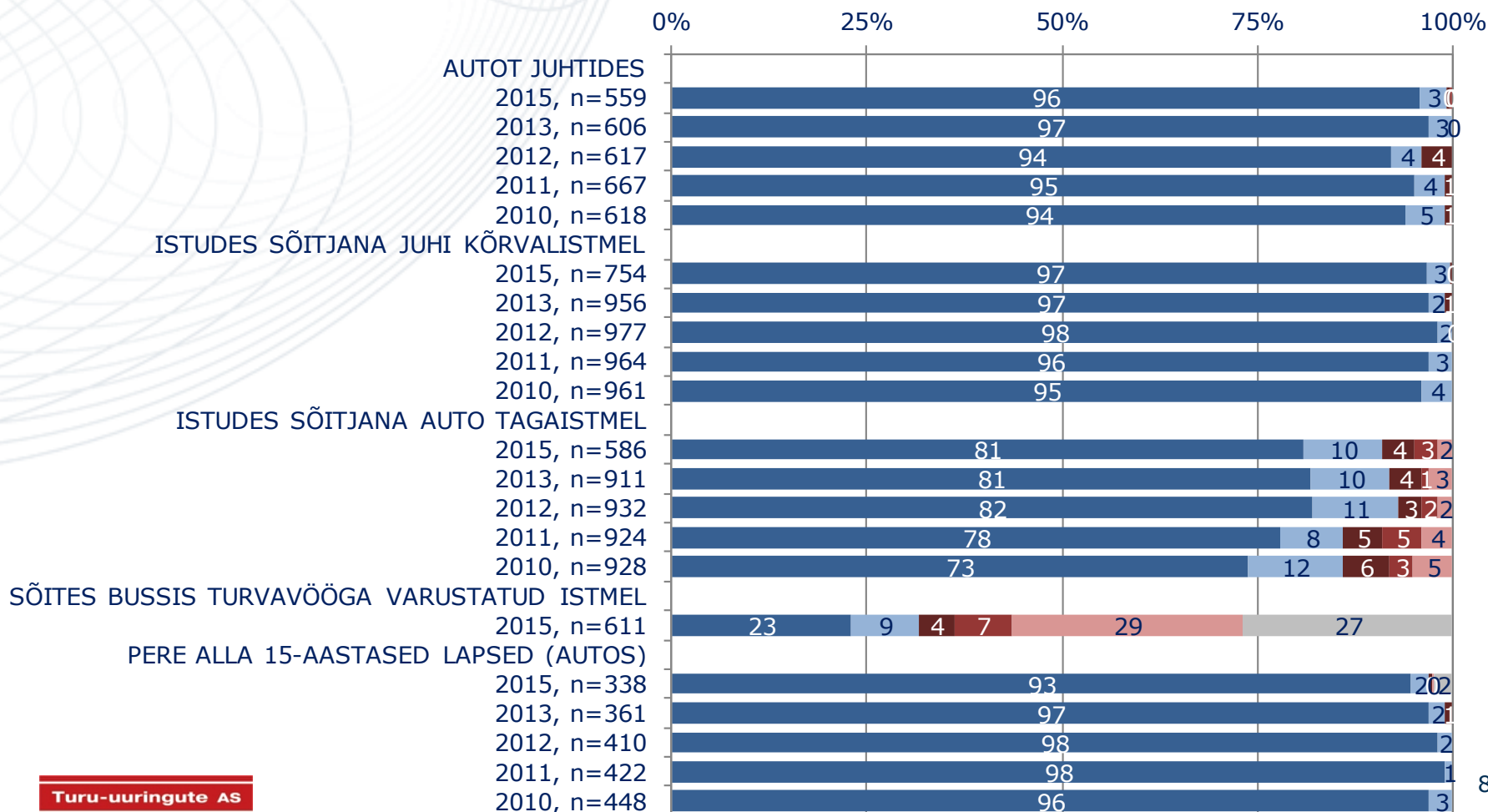
I TURVAVÖÖ KINNITAMINE

Kui sageli kinnitate turvavöö, n=vastava liikumisviisi kasutajad

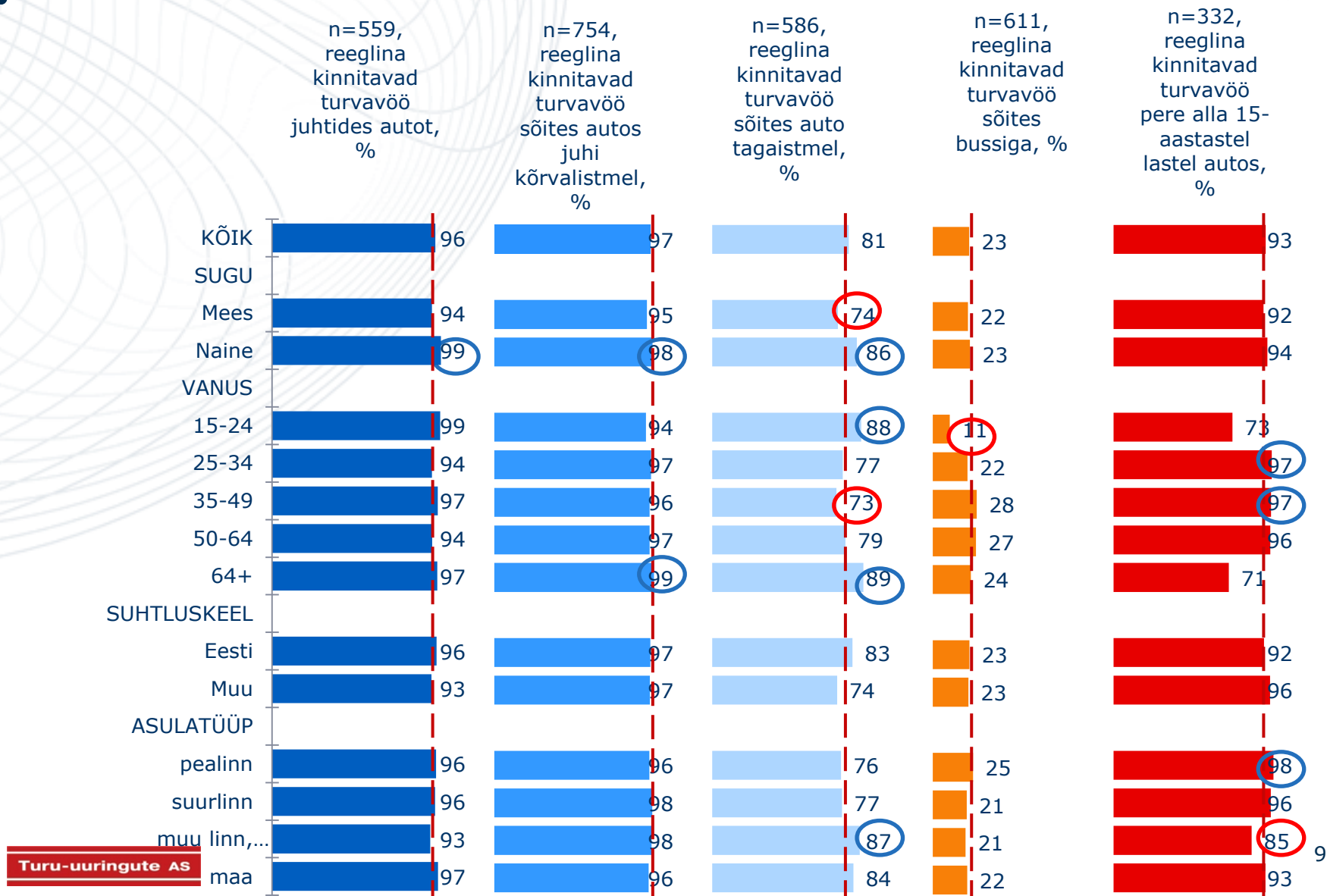
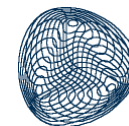
Kui sageli kinnitate turvavöö?

- reeglina, 90%-100% juhtudest
- 70%-90% juhtudest
- 40-70% juhtudest
- 10-40% juhtudest
- reeglina ei kinnita
- Ei oska öelda / pole sõitnud

I TURVAVÖÖ KINNITAMINE

Vastajate osakaal (%), kes reeglina kinnitavad turvavöö

I TURVAVÖÖ KINNITAMINE

KOKKUVÕTE

TURVAVÖÖ KINNITAMISE PÕHJUSED

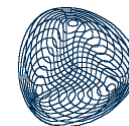
- Vastajatel, kes mõne liiklemisviisi puhul reeglina (90-100% juhtudest) turvavöö kinnitasid, paluti märkida ka selle põhjused. Tulemused viitavad sellele, et turvavarustuse kasutamist põhjendavad harjumusega eelkõige autojuhid (81%); kaassõitjad toovad seda põhjust esile mõnevõrra vähem (68-71%) ning bussiga liiklevad inimesed veelgi vähem (47%). Suurem turvalisus/ohutus oli nii autojuhtide, kaassõitjate kui ka bussireisijate jaoks põhjusena võrdselt oluline (72-80%). Kartust saada karistada mainiti võrreldes eelneva kahe põhjusega märgatavalt harvemini; eelkõige ajendab hirm karistuse ees turvavööd kinnitama autoga liiklejaid.
- Inimesed, kelle peres oli alla 15-aastaseid lapsi ning kes reeglina lapse autos ka turvavööga kinnitasid, tegid seda eelkõige turvalisuse suurendamise eesmärgil; harvemini peeti ajendiks harjumust või kartust karistuse ees.
- Võrreldes 2013. aastaga põhjendasid nii autojuhid, kaassõitjad kui ka alla 15-aastaseid lapsi sõidutavad inimesed turvavarustuse kasutamist sagedamini harjumusega.

TURVAVÖÖ MITTE-KINNITAMISE PÕHJUSED

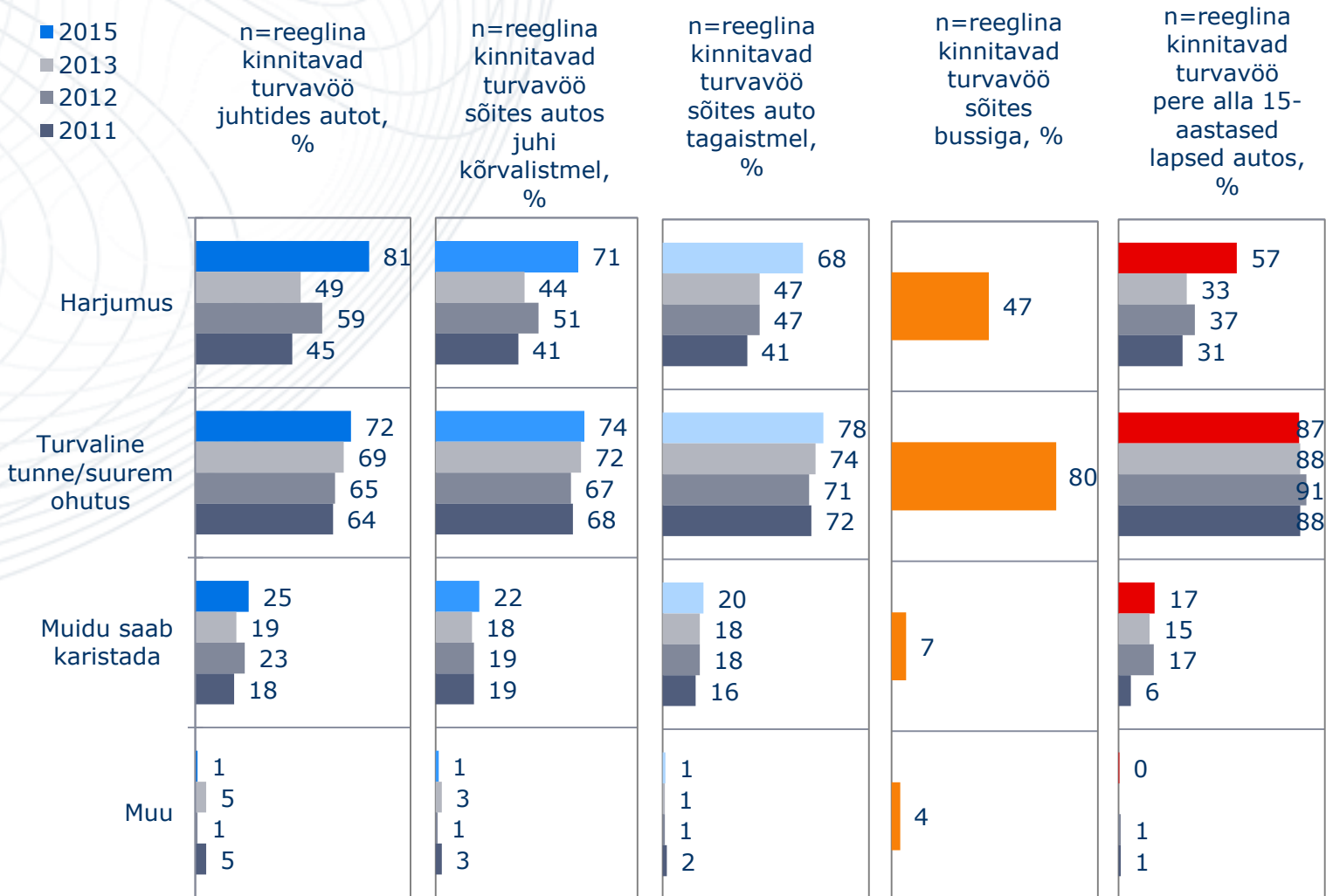
- Vastajaid, kes auto esiistmel sõites või alla 15-aastaseid lapsi sõidutades reeglina turvavööd ei kinnitanud (st kes tegid seda alla 90% juhtudest), sattus valimisse suhteliselt vähe, mis ei võimalda ka põhjuste kohta, miks turvavööd ei kinnitata, antud rühmade puhul teha kaugeleulatuvaid järeldusi.
- Üldistavalt võib öelda, et autoga liiklejate puhul on turvavöö mitte-kinnitamise põhjuseks kõige sagedamini asjaolu, et sõidetav vahemaa on lühike, bussiga liiklejate puhul on turvavöö mitte-kinnitamine aga kõige sagedamini tingitud unustamisest (harjumus puudub).

I TURVAVÖÖ KINNITAMINE

Turvavöö kinnitamise põhjused, n=kinnitab reeglina (90-100% juhtudest) turvavöö

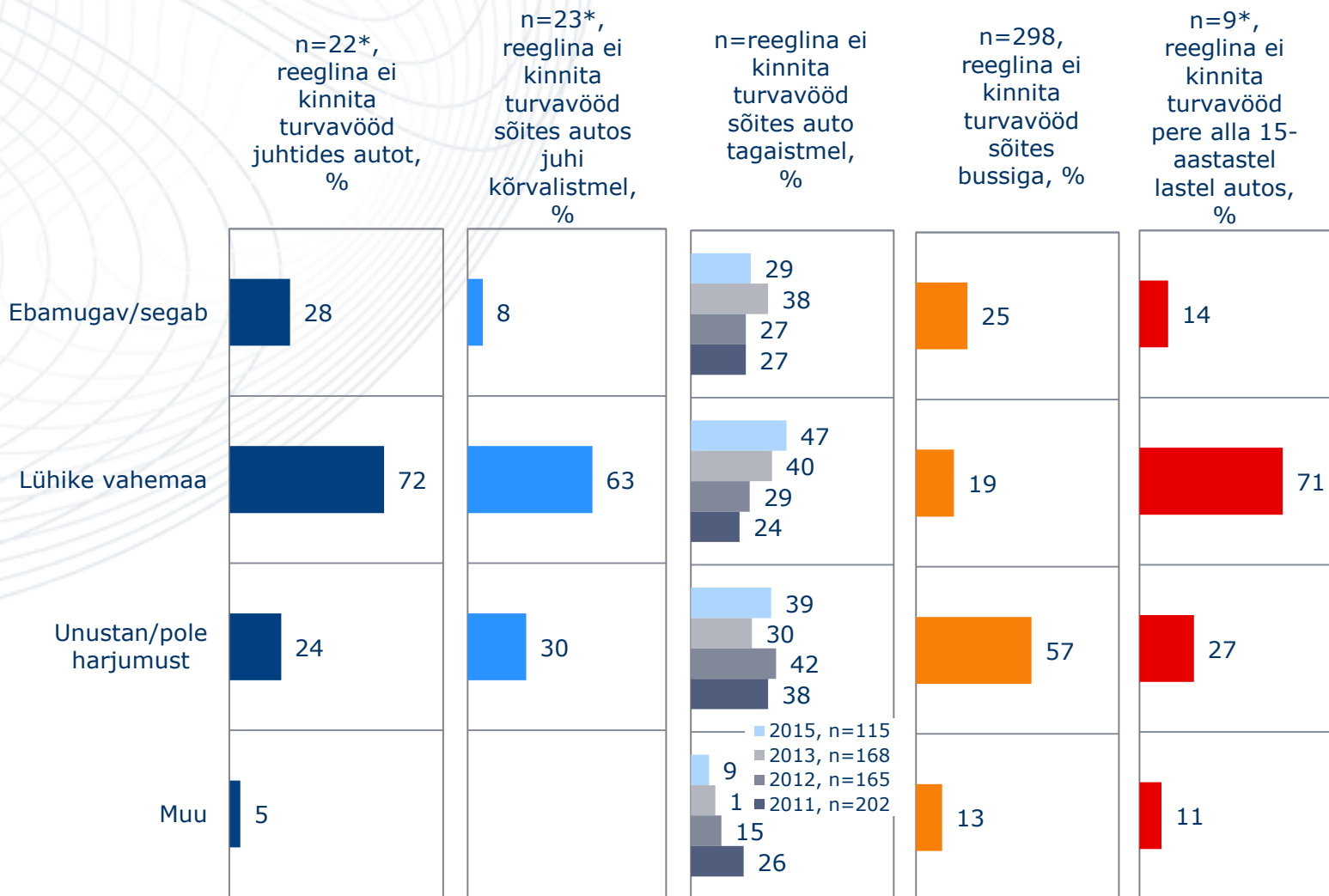
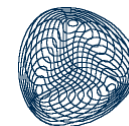

- 2015
- 2013
- 2012
- 2011

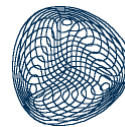
I TURVAVÖÖ KINNITAMINE

Turvavöö mitte-kinnitamise põhjused, n=ei kinnita reeglina (kinnitab alla 90% juhtudest) turvavöö

I TURVAVÖÖ KINNITAMINE

KOKKUVÕTE

TEADLIKKUS TURVAVÖÖ KINNITAMISE KOHUSTUSLIKKUSEST

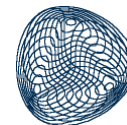
- Inimestest, kes on viimasel aastal sõitnud auto tagaistmel, on 96% teadlik turvavöö kinnitamise kohustuslikkusest tagaistmel sõites. Bussiga reisijate puhul on teadlikkus turvavöö kinnitamise kohustuslikkusest madalam – sellest, et turvavöö tuleb kinnitada ka turvavööga varustatud bussi istekohal, on teadlik 59% sihtrühmast.

LASTE SÕIDUTAMINE AUTOS

- Alla 15-aastaste lastega vastajatest 83% sõidutab lapsi autos tavaliselt tagaistmel, 31% teeb seda tavaliselt juhi kõrvalistmel näoga sõidusuunas ning 5% juhi kõrvalistmel seljaga sõidusuunas.
- Inimestest, kes sõidutavad lapsi juhi kõrvalistmel, teeb viiendik seda väljalülitatud turvapadjaga, 55% turvapatja välja ei lülita ning 13% juhtudest puudus juhi kõrvalistmel turvapadi. Lapsevanemaid, kes sõidutasid oma lapsi juhi kõrvalistmel seljaga sõidusuunas, sattus valimisse vaid 16 vastajat (kellest omakorda 3 ütles, et lülitab last sõidutades kõrvalistme turvapadja välja), mis ei võimalda antud sihtrühma kohta laiahaardelisi järeldusi teha.

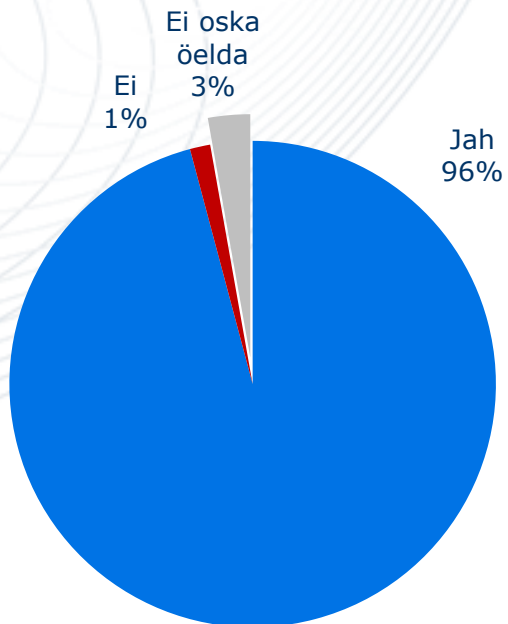
I TURVAVÖÖ KINNITAMINE

Teadlikkus turvavöö kinnitamise kohustuslikkusest

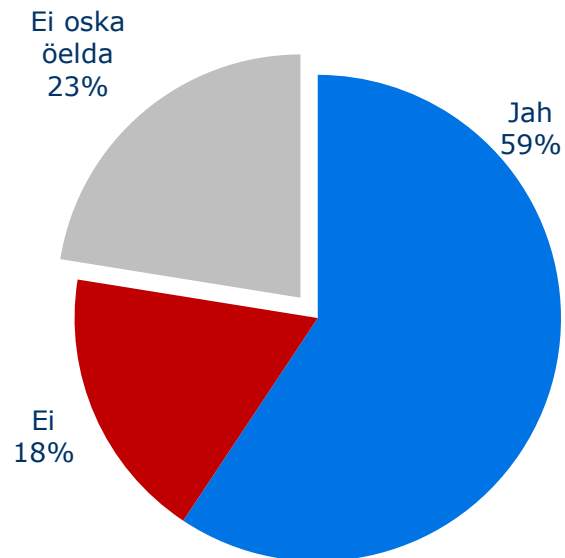
Kas sõites autos tagaistmel on turvavöö kinnitamine kohustuslik?

n=on istunud auto tagaistmel

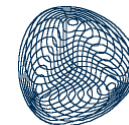
Kas bussis, mille istekoht on turvavööga varustatud, on turvavöö kinnitamine kohustuslik?

n=on sõitnud bussiga

I TURVAVÖÖ KINNITAMINE

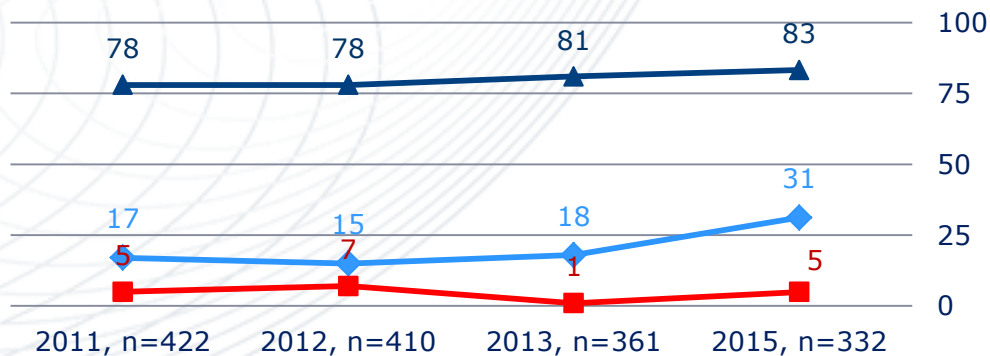
Laste sõidutamine autos

Millisel istekohal Te tavaliselt sõidutate oma last autos?

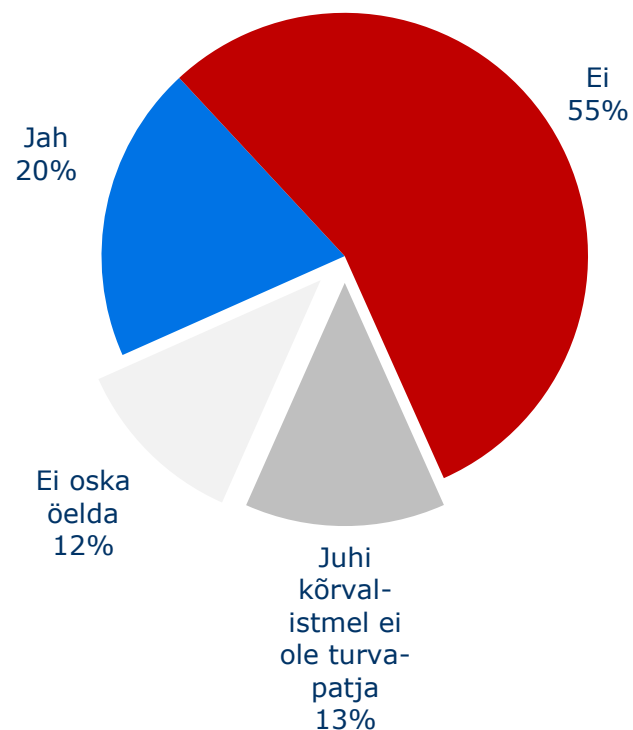
n=peres on alla 15-aastaseid lapsi, %

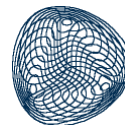
- Juhi kõrvalistmel näoga sõidusuunas
- Juhi kõrvalistmel seljaga sõidusuunas
- Tagaistmel

Kui Teie sõidutate oma last juhi kõrvalistmel, kas selle turvapadi on välja lülitatud?

n=120, peres on alla 15-aastaseid lapsi, kes on sõitnud autos juhi kõrvalistmel

II

TURVAVÖÖDE JA TURVAVARUSTUSE KONTROLLIMINE

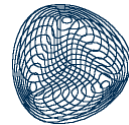
JA

VASTAVATE KAMPAANIATE MÕJU

II TURVAVÖÖDE JA TURVAVARUSTUSE KONTROLLIMINE JA VASTAVATE KAMPAANIATE MÕJU

KOKKUVÖTE

TURVAVÖÖDE JA TURVAVARUSTUSE KONTROLLIMINE

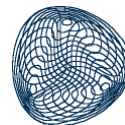
- Elanikest neljandik arvab, et politsei kontrollib turvavööde ja turvavarustuse kasutamist autodes täiesti piisavalt, 31% hinnangul teeb politsei seda pigem piisavalt, 16% arvates kuidas kunagi, 9% meelest pigem ebapiisavalt ning 1% meelest täiesti ebapiisavalt.
- Politsei tegevust turvavööde ja turvavarustuse kontrollimisel hindavad keskmisest sagedamini piisavaks 35-49-aastased ning Lõuna-Eesti elanikud, keskmisest harvemini aga 15-24-aastased ning pealinlased.
- Võrreldes 2013. aastaga on 11% võrra kasvanud kindla seisukohata inimeste osatähtsus, mis osaliselt tuleneb ka eakate inimeste suuremast osatähtsusest seekordses küsitlusvalimis, mis omakorda on tingitud valimi vanusepiiride laiendamisest (15+ senise 15-74 asemel).

KAMPAANIATE MÕJU TURVAVÖÖDE KASUTAMISELE

- Varasemate küsitluslainete puhul on küsitlus viidud läbi teavituskampaania-järgselt, ning ka küsimus kampaania mõju kohta esitati konkreetset kampaaniat silmas pidades. Käesolevas uuringus paluti vastajal anda hinnang sellele, milline on olnud liiklusohutuskampaaniate mõju turvavööde kasutamisele üldiselt. Tulenevalt sellest, et vastajal ei palutud mõelda ühelegi konkreetsele kampaaniale, olid ka hinnangud võrreldes varasemate etappidega tagasihoidlikumad: kindlasti/pigem positiivseks hindas kampaaniate mõju 83% elanikest (2013. aastal 94%), kampaaniate mõju hindas negatiivseks või olematuks 3% (2013. aastal 5%) ning kasvanud on kindla seisukohata inimeste osatähtsus – varasemalt 1%-lt praeguse 14%-ni.
- Kampaaniate mõju kaldusid positiivsemalt hindama kõrgema haridusega inimesed, regiooniti Põhja-Eesti ning Kesk-Eesti elanikud.

II TURVAVÖÖDE JA TURVAVARUSTUSE KONTROLLIMINE

Kas politsei kontrollib turvavööde ja turvavarustuse kasutamist autodes piisavalt?

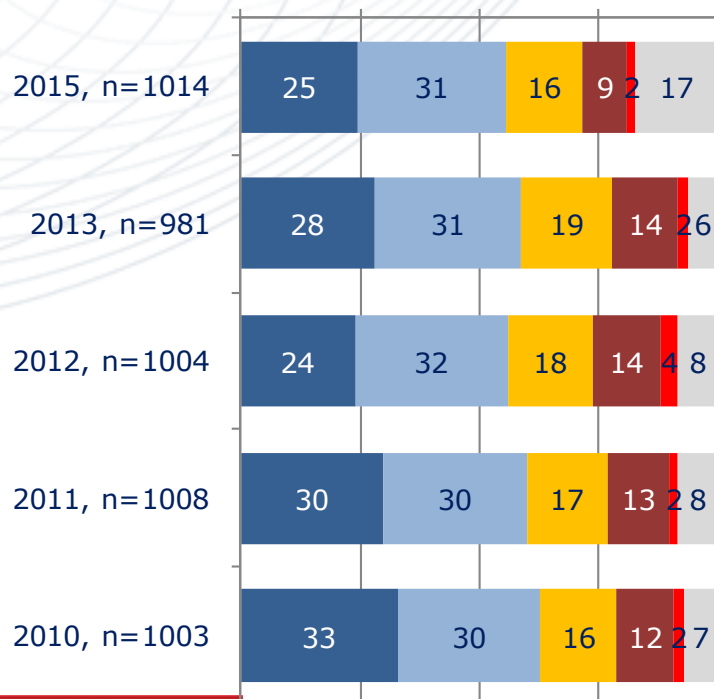

Kas politsei kontrollib turvavööde ja turvavarustuse kasutamist autodes piisavalt?

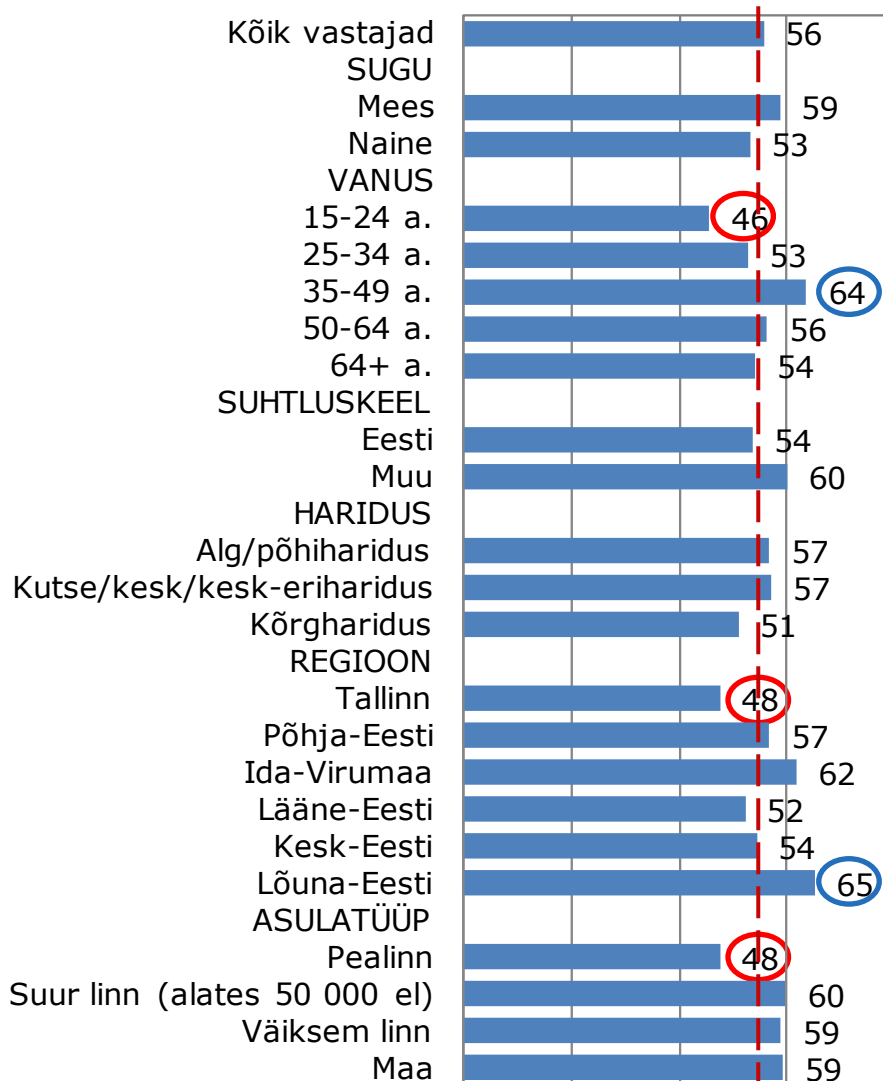
n=kõik

- täiesti piisavalt
- pigem piisavalt
- kuidas kunagi
- pigem ebapiisavalt
- täiesti ebapiisavalt
- Ei oska öelda

0% 25% 50% 75% 100%

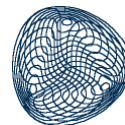

Hinnangu "jah, kindlasti" ja "pigem jah" andnud vastajate %

II KAMPAANIATE MÕJU

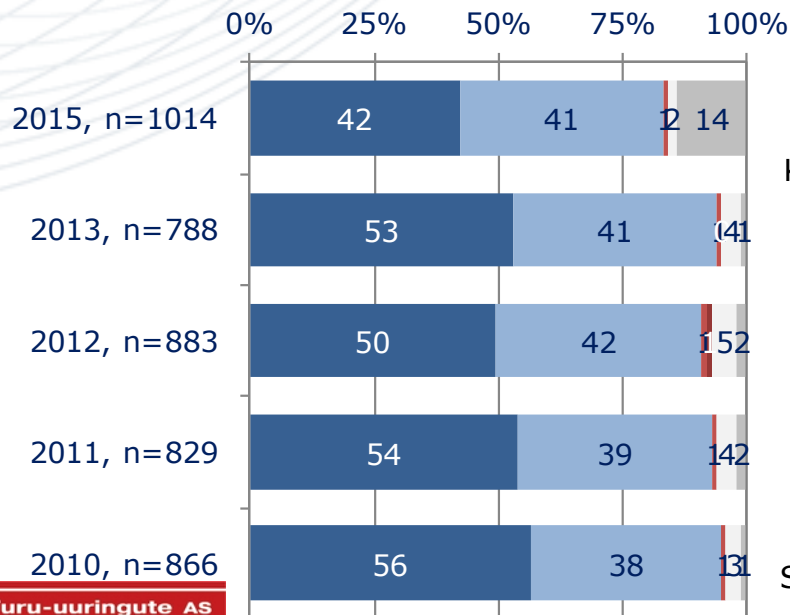
Milline on olnud liiklusohutuskampaniate mõju turvavööde kasutamisele?

Milline on olnud liiklusohutuskampaniate mõju turvavööde kasutamisele?

n=kõik

- kindlasti positiivne
- pigem positiivne
- pigem negatiivne
- kindlasti negatiivne
- ei ole olnud mõju
- Ei ole märganud/ei oska öelda

Hinnangu "kindlasti positiivne" ja "pigem positiivne" andnud vastajate %

